

Karácsony 1945-ben

- 1945. december 24-én felderítő gépek köröztek a falu felett – emlékezik vissza id. Párkányi Ferenc. – Levente voltam akkor, és utasítást kaptam, hogy váltsam le a hidnál örökdő társamat. Az apám nagyon mérges lett, nem akart elengedni. Délután három óraker mégis elindultam, a szőlők aljában megbújva.

A Cski csárdánál félelmetes kép fogadott. Német tankok álltak halotti csöndben, csövüket Torbágy felé fordították. Egyszer csak az oroszok megindították az offenzívát, körülbelül onnan, ahol most a Metro Áruház áll. A németek hamarosan visszavonultak, gyors tempóban a falu felé. Muraközi lovakkal, amik előzőleg az ágyúkat vontatták, kis kocsikat húztak. Egy ilyenre ugrottam fel, hogy minél előbb visszaérjek.

Az emberek a pincébe menekültek, és három hétig alig jöttek ki onnan.

A családom is felköltözött a szőlőhegyi pincénkbe. Amikor utánuk mentem, talákoztam két felderítő orosz katonával, akik Budakeszi felől jöttek. Nem bántottak.

December 25-én az oroszok előzőnlötték a falut. A fő utcán sok házba belöttek, beköltöztek a lakásokba lovasztól, mindenestől. Sok sebesülés történt, haláleset is volt. Egy debreceni pedagógus, aki átjött a frontvonalon

és nálunk szállt meg, már tapasztalt néhány dolgot. Ő figyelmeztetett arra, hogy ne sajnálja senki kiönteni a borát, mert sok baj okozója lesz. A községháza adatai szerint 60 ezer liter borkészlete volt a falunak akkor. A katonák a hordókba löttek, ha kifogyott addig a szintig, akkor alája löttek újból, így itták le magukat.

A lányiskolában 2000 ember zsúfolódott össze a pincében – főleg asszonyok, gyerekek, fiatal lányok. Három tisztelendő, dr. Sik Zoltán, Szabó és Szép Zoltán életük kockáztatásával védtek őket.

Amikor elcsendesedett egy kis időre a környék, kimerészkedtem a pincéből, és azt láttam, hogy fehér és piros ejtőernyők hullottak a Sas-hegy oldalára. Később találtam is egyet, így közelről láthattam. Egy bomba alakú fémtartály volt, ami leereszkedett. A piros ejtőernyős löszert, a fehér élelmiszeret rejtett magában.

A pincénkben láttam, amint az oroszok körbeveszik a Kő-hegyet, és kézi fegyvereikkel „Hurrá, hurrá!!!” kiáltással megrohamozzák, mint a filmekben.

Nem ütköztek ellenállásba.

Ezen a karácsonyon nem gyúltak gyertyák a karácsonyfákon. Január vége felé a marharépanak is örültünk.

Lejegyezte: Steinhauser Klára